

numbered. -3 Motionless, immoveable; किञ्चित् किञ्चिच्छक-
न्मुञ्चन् मूत्रयन् स्तब्धलोचनः Bhāg. 10. 36. 3. -4 Fixed, firm,
hard, rigid, stiff. -5 Obstinate, stubborn, hard-hearted,
stern; आत्मसंभाविताः स्तब्धा धनमानमदान्विताः Bg. 16. 17. -6
Coarse. -7 Solidified (as water). -8 Tardy, slack;
inactive; सङ्घिराचरितः पन्था येन स्तब्धेन दूषितः Bhāg. 4. 2. 10.
-Comp. -कर्ण a. pricking up the ears. -पाद् a. stiff-
legged, lame. -बाहु a. stiff-armed. -मति a. dull-
minded. -रोमन् m. a hog, boar; स्तब्धरोमसमारब्धघर्ष-
स्वरघोषणाम् Śiva B. 31. 65. -लोचन a. having motion-
less or unwinking eyes (said of gods).

स्तब्धता, -त्वम् 1 Rigidity, firmness, hardness. -2
Stupor, insensibility.

स्तब्धिः f. 1 Fixedness, hardness, stiffness, rigidity.
-2 Firmness, immoveableness. -3 Stupor, insensibility,
numbness. -4 Obstinaoy.

स्तम्भः A goat, ram.

स्ताम्भिः Rigidity.

स्तम्भु n. =स्तम्भन q. v.

स्तम् 1 P. (स्तमति) To be confused or agitated.

स्तम्बः [स्था-अम्बच् किञ्च पृषो० Uṇ. 4. 96] 1 A clump
of grass &c; ब्रह्मस्तम्बनिकुञ्जपुञ्जितघनज्याघोषघोरं धनुः Mv. 3.
48; आरण्यकोपात्तफलप्रसूतिः स्तम्बेन नीवार इवावशिष्टः R. 5. 15.
-2 A sheaf of corn; as in स्तम्बकरिता q. v. -3 A cluster,
clump or bunch (in general); (कीचक)स्तम्बाडम्बरमूकमौकुलि-
कुलः क्रौञ्चावतोऽयं गिरिः U. 2. 29; R. 15. 19. -4 A bush,
thicket. -5 A shrub or plant having no decided stem.
-6 The post to which an elephant is tied. -7 A post;
column; पांशुस्तम्बा बलानां तुरगखुरपुटक्षोदलब्धात्मलाभाः Mu.
5. 23. -8 Stupefaction, insensibility; (probably for
स्तम्भ in these two senses). -9 A mountain. -Comp.
-करि a. forming sheaves or clusters. (-रिः) corn, rice.
-करिता forming sheaves or clusters, a abundant or luxu-
riant growth; न शालिः स्तम्बकरिता वपुर्गुणमपेक्षते Mu. 1. 3.
-गहन a. overgrown with thickets; Kau. A. 2. 2. -घनः
1 a small hoe for weeding clumps of grass. -2 a sickle
for cutting corn. -3 a basket for holding the heads
of wild rice. -घ्नः, -घातः, -हन, -हननम् -नी a sickle
for cutting corn, a hoe. -पुरम् N. of a city (ताम्रलिप्त).

स्तम्बकः A clump, bunch, tuft.

स्तम्बेरमः An elephant; स्तम्बेरमा मुखरशृङ्खलकर्षिणस्ते
R. 5. 72; Śi. 5. 34; Mā. 9. 33; स्तम्बेरमास्तमारुह्य पर्वतं
पर्वता इव Śiva B. 20. 42.

स्तम्भ 1 Ā.; 5, 9 P. (स्तम्भते, स्तम्भोति, स्तम्भान्ति, स्तम्भित
or स्तब्ध; the ष of the root being changed to ष after
prepositions ending in इ or उ and also after अव) 1
To stop, hinder, arrest, suppress; कण्ठः स्ताम्भितवाप्यवृत्ति-
कल्पः Ś. 4. 5. -2 To make firm or stiff, to make
immoveable. -3 To stupefy, paralyze, benumb; प्राणा

दध्वंसिरे गात्रं तस्तम्भे च प्रिये हते Bk. 14. 55. -4 To prop,
support, uphold, sustain. -5 To become stiff,
rigid or immoveable. -6 To be proud or elated, be
stiff-necked. -7 To occupy, spread; ततः पुण्याहघोषोऽभूद्दिवं
स्तब्धेव भारत Mb. 12. 38. 19. (The following verse illus-
trates the root in its different conjugations :—स्तम्भते
पुरुषः प्रायो यौवनेन धनेन च । न स्तम्भान्ति क्षितीशोऽपि न स्तम्भोति
युवाप्यसौ ॥). -Caus. (स्तम्भयति-ते) 1 To stop, arrest.
-2 To make firm or rigid. -3 To paralyze. -4 To
prop, support. -5 To suppress, check.

स्तम्भः [स्तम्भ-अच्] 1 Fixedness, stiffness, rigidity,
motionlessness; रम्भा स्तम्भं भजति Vikr. 18. 29; Ki. 12.
28; गात्रस्तम्भः स्तनमुकुलयोरुत्प्रबन्धः प्रकम्पः Mā. 2. 5; तत्संकल्पो-
पहितजडिम स्तम्भमभ्येति गात्रम् 1. 35; 4. 2. -2 Insensibility,
stupefaction, stupor, numbness, paralysis. -3 Stop-
page, obstruction, hindrance; सोऽपश्यत् प्रणिधानेन संततिः स्तम्भ-
कारणम् R. 1. 74; वाक्स्तम्भं नाटयति Mā. 8. -4 Restraint,
curbing, suppressing; कृतश्चित्तस्तम्भः प्रतिहतधियामञ्जलिरपि
Bh. 3. 6. -5 Prop, support, fulcrum; नासिराबन्धनाश्रय
न शराः स्तम्भहेतवः Rām. 2. 23. 30. -6 A pillar, column,
post. -7 A stem, trunk (of a tree). -8 Stupidity. -9
Absence of feeling or excitability. -10 The suppression
of any force or feeling by supernatural or magical
means. -11 Stiff-neckedness; जन्मकर्मवयोरूपविद्यैश्वर्य-
धनादिभिः । यद्यस्य न भवेत् स्तम्भस्तत्रायं मदनुग्रहः Bhāg. 8. 22. 26.
-12 Filling up, stuffing. -Comp. -उत्कीर्ण a. carved
out of a post of wood (as a statue). -कर a. 1 para-
lysing, benumbing. -2 obstructing. (-रः) a fence.
-कारणम् cause of obstruction or impediment. -पूजा
worship of the posts of temporary pavilions erected
for marriages or other occasions of solemnity.

स्तम्भक a. 1 Stopping, arresting. -2 Styptic,
astringent.

स्तम्भकिन m. A kind of musical instrument covered
with leather.

स्तम्भनम् [स्तम्भयति स्तम्भ-णिच् ल्युट्] 1 Stopping,
obstructing, hindering, arresting, suppressing, restrai-
ning; लोलोलक्षुभितकरणेऽज्जम्भणस्तम्भनार्थम् U. 3. 36. -2
Paralysing, benumbing, stupefying. -3 Quieting,
composure; पराङ्मुखेऽपि देवेऽत्र कृत्यं कार्यं विपश्चिता । आत्मदोष-
विनाशाय खाचित्तस्तम्भनाय च ॥ Pt. 1. 360. -4 Making firm
or stiff, fixing firmly. -5 Propping, supporting. -6
Stopping the flow of blood. -7 Anything employed
as an astringent. -8 A particular magical art or
faculty; see स्तम्भ (10). -नः N. of one of the five
arrows of Cupid.

स्ताम्भिः The sea.

स्तम्भिका The leg of a chair.

स्तम्भित a. 1 Stopped, hindered. -2 Benumbed,
paralyzed; द्वेषास्तम्भितपत्तिपङ्क्तिविकटः पन्थाः पुरस्तादभूत्